

PŘÍMÉ ZAHRANIČNÍ INVESTICE

Mgr. Ondřej ŠERÝ

Definice

- **„Přímé zahraniční investice (PZI) jsou definovány jako investice do jiné země za účelem získání podílu na kmenových akciích a rozhodovacích pravomocích ve výši alespoň 10 % či takového podílu, který dává zahraničnímu investorovi rozhodovací pravomoci.“** (Martin Srholec, 2003)
- *Přímé zahraniční informace (PZI)*
= **Foreign Direct Investment (FDI)**

Členění PZI

Hledisko	Druh	Definice
Podle míry kontroly	podnik s menšinovým zahraničním podílem	podíl od 10 do 50 % na vlastním jmění či hlasovacích právech
	podnik pod zahraniční kontrolou	kontrolní vlastnický podíl
Podle motivu vstupu	trhy vyhledávající	cílem je růst podílu na trhu a pokles nákladů na jeho zásobování vytlačují domácí produkci nebo nahrazují dovoz
	faktory vyhledávající	cílem je optimalizace výroby (pokles výrobních nákladů) vývozně orientované
	aktiva vyhledávající	cílem je získání specifických aktiv (patent, obchodní značka)
Podle způsobu vstupu	investice na zelené louce (greenfield)	investice do nových aktiv
	investice na hnědé louce (brownfield)	změna vlastnické struktury i investice do restrukturalizace (většina privatizačních PZI)
	M&A (merges and acquisitions)	ovládnutí již existujících aktiv
Podle specializace mateřské firmy	vertikální PZI	rozdílné fáze produkčního řetězce v jednotlivých pobočkách
		produktová specializace
	horizontální PZI	podobné fáze produkčního řetězce v jednotlivých pobočkách procesní specializace

Pramen: SRHOLEC, M.: *Přímé zahraniční investice v České republice: teorie a praxe v mezinárodním srovnání*. 1. vyd., Linde, Praha, 2004. 171 s.

Faktory lokalizace PZI

- široká škála objektivních a subjektivních faktorů
- skupiny zemí -> jednotlivé země -> regiony
- všeobecné faktory
 - politická stabilita
 - intenzita ekonomického růstu
 - kvalita legislativního prostředí
 - úroveň úrokových sazeb a daňového zatížení
- lokalizační faktory
 - podle nich se investor následně rozhoduje

Lokalizační faktory PZI

- 1) obchodní faktory
- 2) pracovní faktory
- 3) infrastrukturní faktory
- 4) nákladové faktory
- 5) specifické lokální, resp. lokálně-regionální faktory
- 6) environmentální faktory

Státy střední a východní Evropy

▪ pozitiva

- vysoká vzdělanost, kvalifikace a zručnost pracovní síly
- relativně levná pracovní síla
- otevřené ekonomiky
- politicky stabilní, většina členy EU
- „blízkost“ Západu
- představují trh se 125 mil. zákazníky

▪ negativa

- nízká produktivita práce
- možné environmentální závazky

- dříve u ČR: odkládaná restrukturalizace
odkládané investiční pobídky

Klady a zápory PZI

- klady

viz cvičení

- negativa

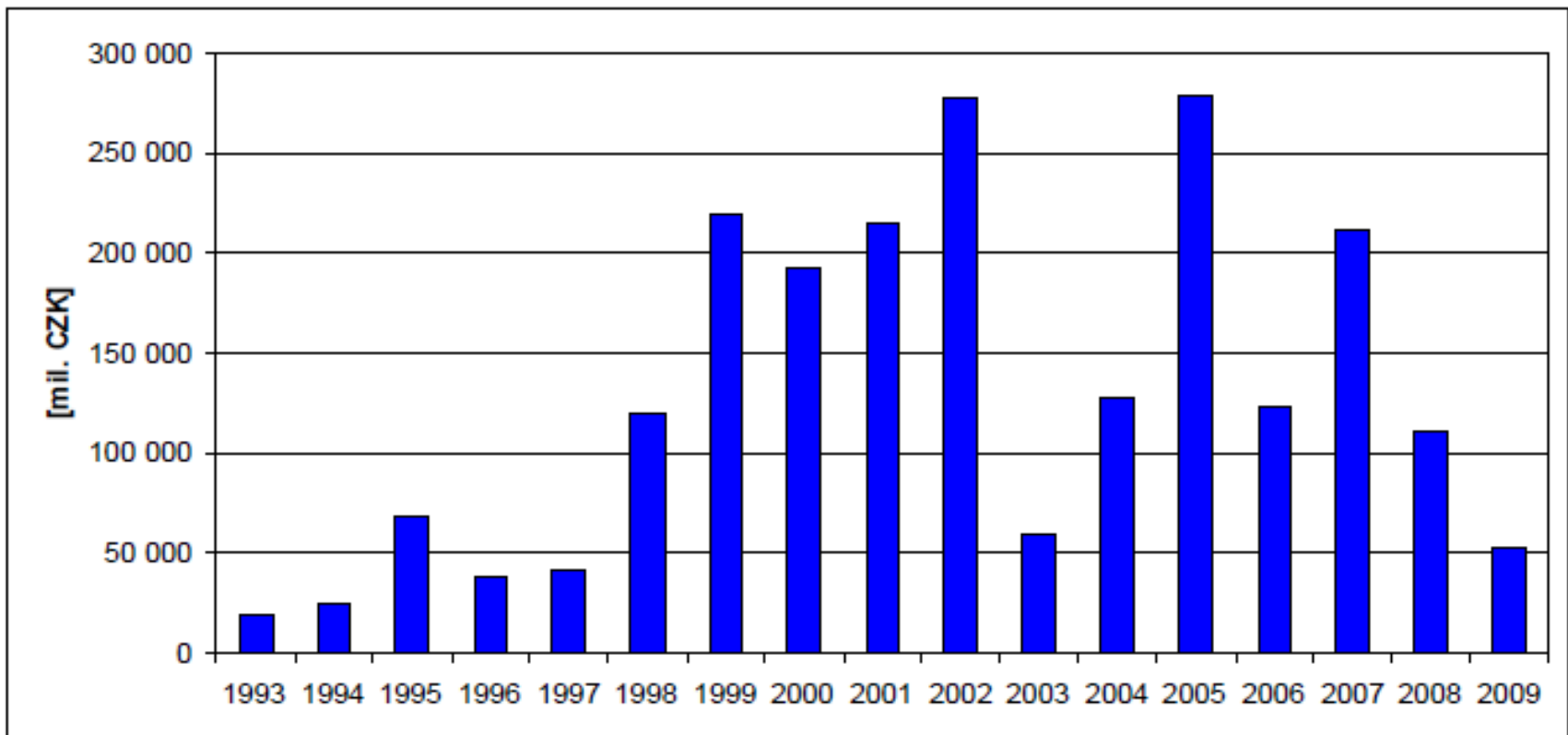
viz cvičení

Vývoj přílivu PZI

- PZI legalizovány až v roce 1989
ale zahraniční investor mohl držet max. 49 % -> zrušeno v dubnu 1990
- počet firem se zahraničním kapitálem ke konci roku:
 - 1989: asi 100 podniků,
 - 1990: 1 600 podniků,
 - 1992: asi 4 000 podniků
- pokles zaznamenán v roce 1992
 - obavy investorů z následků rozdělení ČSR

Vývoj přílivu PZI

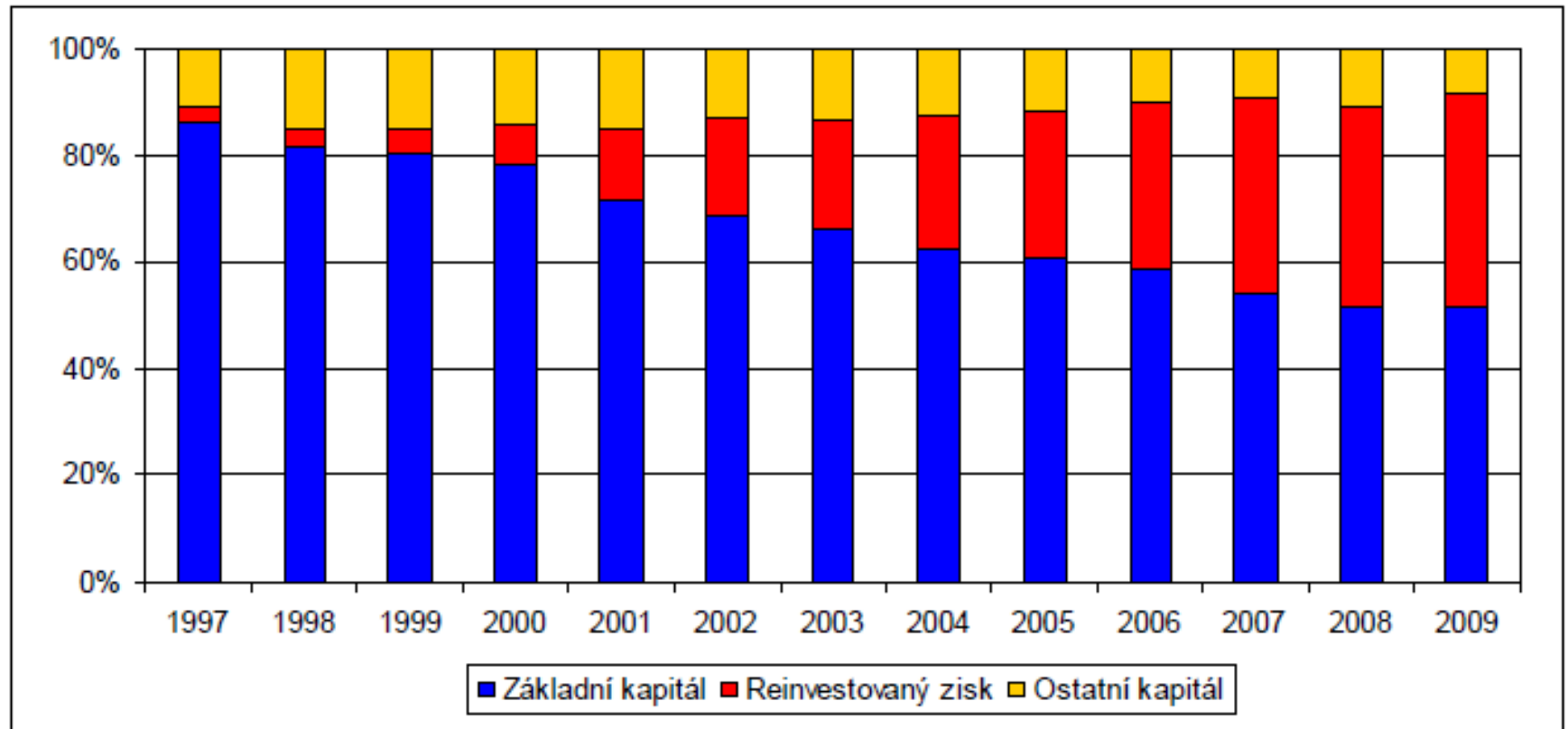
- 1993 – 1995: první fáze privatizace, obchodní řetězce
- 1996 – 1998: vládní a ekonomická krize, zpomalení privatizace
- po 1998: privatizace bank a některých státních podniků
- 2003: zpětný odkup akcií tehdejšího Eurotelu od zahraničního investora

Obr. 4: Příliv přímých zahraničních investic do ČR v jednotlivých letech v období 1993 – 2009 ⁷

Pramen: ČNB: *Přímé zahraniční investice - 2008*. ČNB, Praha, 2010.

Struktura PZI

Obr. 5: Struktura přímých zahraničních investic v ČR v období 1997 až 2009 ⁵

Pramen: ČNB: *Přímé zahraniční investice - 2008*. ČNB, Praha, 2010.

Tab. 13: Teritoriální struktura přímých zahraničních investic v ČR za období 1993 - 2008

Pořadí	Stát	Investice celkem [tis. Kč]	Podíl na investicích [%]
1.	Nizozemsko	691 481 359	31,6
2.	Německo	315 918 352	14,4
3.	Rakousko	265 517 560	12,1
4.	Francie	137 668 448	6,3
5.	Lucembursko	134 055 131	6,1
6.	Švýcarsko	99 461 943	4,5
7.	Španělsko	88 477 672	4,0
8.	Belgie	72 030 072	3,3
9.	USA	61 698 158	2,8
10.	Kypr	56 264 874	2,6
11.	Slovensko	34 051 943	1,6
12.	Švédsko	31 917 946	1,5
13.	Japonsko	31 697 798	1,4
14.	Velká Británie	28 893 798	1,3
15.	Polsko	28 029 024	1,3
	SVĚT	2 189 454 954	100,0

Pramen: ČNB: *Přímé zahraniční investice - 2008*. ČNB, Praha, 2010.

- evropské země – 94,5 %, země EU-15 – 83,1 %
- Severní Amerika – 3,1 %, Asie – 2,4 %

Tab. 14: Odvětvová struktura přímých zahraničních investic v ČR za období 1993 - 2008

OKEČ	Odvětví národního hospodářství / průmyslu	Investice celkem [tis. Kč]	Podíl na investicích [%]	Investice na jednoho zaměstnance [tis. Kč]
A-B	Primér	3 691 340	0,2	28,0
C-F	Sekundér	1 009 900 862	46,1	627,1
G-Q	Terciér	1 175 862 752	53,7	486,6
C-E	Průmysl	987 204 069	45,1	733,3
C	Těžba nerostných surovin	58 290 601	2,7	1 394,5
D	Zpracovatelský průmysl	757 383 320	34,6	605,5
15-16	potravinařský	74 699 405	3,4	608,8
17-19	textilní, oděvní, kožedělný	13 032 420	0,6	177,6
20	dřevozpracující	12 235 964	0,6	265,4
21-22	papírenský a polygrafický	33 967 122	1,6	612,0
23-25	chemický	105 809 568	4,8	821,5
26	sklářský a stavebních hmot	65 312 638	3,0	934,4
27-28	hutnický a kovozpracující	95 918 397	4,4	468,8
29,34-35	strojírenský	261 574 013	11,9	853,1
30-33	elektrotechnický	84 165 947	3,8	466,6
36-37	ostatní zpracovatelský	10 667 846	0,5	169,6
E	Výroba a rozvod elektřiny, plynu a vody	171 530 148	7,8	3 200,2
A-Q	CELKEM	2 189 454 954	100,0	526,5

 Pramen: ČNB: *Přímé zahraniční investice - 2008*. ČNB, Praha, 2010.

 ČSÚ: *Časové řady základních ukazatelů statistiky práce*. ČSÚ, Praha, 2009a.

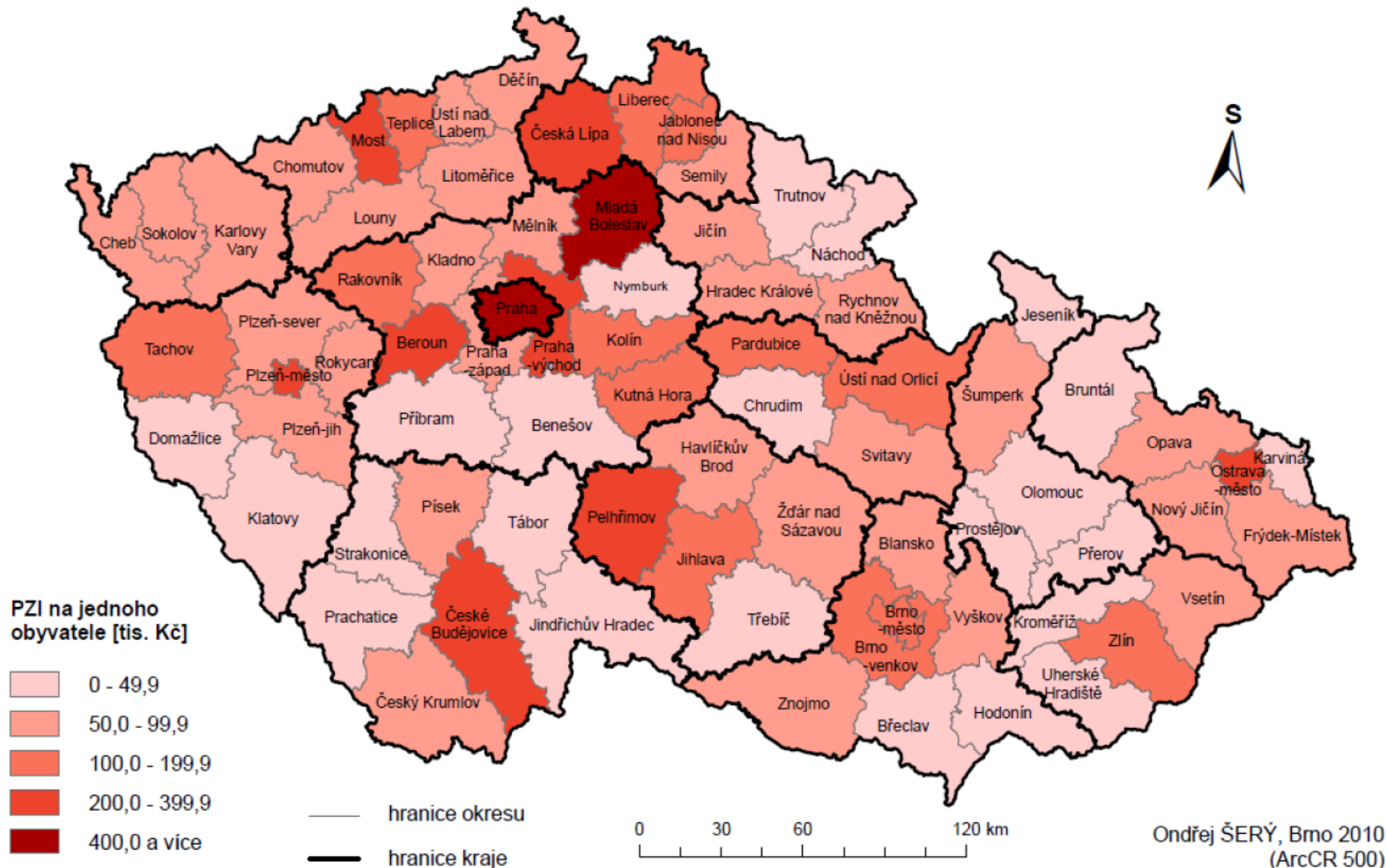
Tab. 17: Přímé zahraniční investice v krajích České republiky ke konci roku 1998, 2003 a 2008

Kraj	Podíl na PZI [%]			PZI na jednoho obyvatele [tis. Kč]		
	1998	2003	2008	1998	2003	2008
Praha	46,9	46,3	53,4	168,9	461,1	948,4
Středočeský kraj	12,3	11,6	10,6	47,8	118,7	188,3
Jihočeský kraj	3,3	2,8	3,6	22,7	52,7	124,9
Plzeňský kraj	3,6	4,3	2,8	27,7	90,5	106,1
Karlovarský kraj	1,2	1,2	0,9	17,0	45,4	64,9
Ústecký kraj	7,5	5,8	4,7	39,1	82,6	124,2
Liberecký kraj	2,0	2,5	2,8	20,1	67,5	138,7
Královéhradecký kraj	2,2	2,1	1,4	17,2	44,3	56,8
Pardubický kraj	3,7	3,4	2,1	31,2	78,6	90,7
kraj Vysočina	1,4	2,7	2,4	11,2	61,6	103,6
Jihomoravský kraj	5,5	6,1	4,5	20,7	62,8	86,1
Olomoucký kraj	2,8	2,7	1,5	18,9	48,7	50,2
Zlínský kraj	2,9	2,4	1,8	21,0	47,6	65,0
Moravskoslezský kraj	4,5	6,1	7,4	15,2	56,2	130,0
ČESKÁ REPUBLIKA	100,0	100,0	100,0	41,7	113,8	209,2

Pramen: ČNB: *Přímé zahraniční investice - 2008*. ČNB, Praha, 2010.

ČSÚ: *Demografická ročenka ČR 2008*. Praha, 2009b.

PŘÍMÉ ZAHRANIČNÍ INVESTICE NA JEDNOHO OBYVATELE V OKRESECH ČESKÉ REPUBLIKY ZA OBDOBÍ LET 1993 - 2008

Děkuji za pozornost !!!